

Тереп хуьзва!

РФ-дин Конституциядин 58-статьяда кьейднава хьи, Ватан хуьн гьар са гражданидин пак буржи ва намуслин кар я ва гьар са гражданиди, федеральный закондив кьурвал, уьлкведин Яракьлу Кьуватра кьуллугьна кланда. Чи девирда США-дин футфалди Европадин, НАТО-дин саки вири уьлквейар Россия чуклурунин ва адан девлетар кьакьудунин, халкьдин са пай тергна ва амайбур лукьвиле тунин кьаст аваз тепилмиш хьанвайла, халкь нубатдин сеферда Ватан хуьнин пак дяведиз кьарагь-униз мажбур я. И жигьетдай месэла аннамишуналди, Ахцегь райондин руководстводи, жемьтди РФ-дин Президент Владимир Путинан ва ада кьабулнавай тамам тушир мобилизациядин Указдин тереп хуьзва.

РАЙАДМИНИСТРАЦИЯДА СОВЕЩАНИЕ

Ватанпересвилин тербия артухарин!

Даш АЛИЕВ

27-сентябрди райондин активдин нубатдин совещание, Ахцегь муниципалитетдин кьил Осман Абдулкеримова кьиле тухвана. Налогар кьватлуни месэладай малумат райадминистрациядин экономикадин отделдин начальник Фатима Агьмедовади авуна.

Гьилевай йисан кьуйд вацран пландин негизжайрай района эмменидай 105 % ва чилин налогдай 89 % пулдин такьатар кьватлнава. Эхиримжи гьафтеда 14 агьзур манат пул транспортдин налогрин бурж вахкана. Страховой взносрин буржар вахтунда вахкуни жигьетдай СП-рин ва райондин идарайрин руководителриз талукь тир чарар кьесе тунва, — кьилди кьачуртла лагана ада.

Икьан 2-месэладай Осман Магьмудовича образованидин Управленидин ва школайрин директоррин дикьет района образованидин идарайра рехь ганвай кимивилер арадай ахькудунин ва аялриз чирвилер гуни ери хьсанаруни месэлайрал желбна. Муаллимар кьабулун ва абур сятералди дуьз таьминарун, гьазурлухвили паспорттар туькьлуьрун, бухгалтеррин жавабдарвал артухарун, школайра аялрин хатасузвал таьминарун, муаллимин гегьенш конференциядиз гьазурвилер акун, футболдин школадин кьвалах тешкилун, школяр хуьтлуьз кудай кларас-цивиндал таьминарун хьтин важиблу месэлайрив кьетендиз эгечлун истемишна.

Районда тамам тушир мобилизация кьиле финикай гаф райсобранидин председатель Абдулкерим Палчаева кьачуна.

— Вири хьсандиз гьавурда акьуна кланда хьи, алай вахтунда Рагьаклидай патан уьлквейрин сад тир кьуватри вегьена, чун Ватан хуьнин дяведик экечлуниз мажбур хьайила, РФ-дин Президентди 1941-йисалай кьулухь сифте яз тамам тушир мобилизация малумарнава. Санлай кьачурла, Яракьлу кьуватрин жергейриз чи жегьилар рикле душман кукьларуни, Ватан хуьнин кьаст аваз кьезва, баркалла! Четин макьамда РВК-диз куьмекна, Ватан хуьз кьарагьна клани чкадал, гьайиф хьи, чи арайра армиядикай ачухдаказ кьил кьакьудзавай-бурни ава. Дяведин шартгара им уголовный еке тахсиркарвал тирди ва закондалди 10 йисан дустагь кьезвайди абур аннамишзавач жеди. Гьавилий кье чи вилик жемьт дуьз гьавурдик кутунин, школайра ватанпересвилин тербия хьсанаруни месэла акьвазнава.



ЩИШ ДУЬНЯ

Ахтынская районная общественно-политическая газета

“НОВЫЙ МИР”

1928-йисалай акьатзава. №39 (8851), арбе. 28-сентябрь, 2022-йис.

Кьимет 10 манат

12+

Приказ об объявлении частичной мобилизации в Дагестане

Военный комиссар Дагестана подписал приказ об объявлении частичной мобилизации в республике.

ПРИКАЗ:

1. Всем офицерам, прапорщикам, мичманам, сержантам, старшинам, солдатам и матросам запаса, проживающим постоянно на территории Республики Дагестан, имеющим мобилизационные предписания или получившим персональные повестки военных комиссариатов муниципальных образований, явиться в сроки и пункты, указанные в персональных повестках, а в случае неполучения персональных повесток прибыть в сроки и пункты, указанные в мобилизационных предписаниях. Гражданам, пребывающим в запасе, временно проживающим

на территории РД, немедленно убыть к месту постоянного жительства и прибыть в пункты, указанные в мобилизационных предписаниях, а при невозможности — в военный комиссариат по месту состояния на воинском учете.

2. Офицерам, прапорщикам, мичманам, сержантам, старшинам, солдатам и матросам запаса, не имеющим на руках мобилизационных предписаний и не получившим повесток военных комиссариатов муниципальных образований, выезд за пределы района (города) временно запрещается.

3. Призываемые в соответствии с §1 настоящего приказа офицеры, прапорщики, мичманы, сержанты, старшины, солдаты и матросы запаса при явке по мобилизации обязаны иметь при себе документы и личные вещи,

указанные в мобилизационных предписаниях и персональных повестках.

4. Руководителям организаций независимо от организационно-правовых форм и форм собственности освободить граждан, призываемых в соответствии с §1 настоящего приказа, от работы и службы, произвести с ними полный расчет, выплатить им заработную плату и обеспечить их явку в сроки и пункты, указанные в мобилизационных предписаниях или в персональных повестках.

5. Руководителям организаций независимо от организационно-правовых форм и форм собственности, гражданам-владельцам транспортных средств доставить исправные автомобильные транспортные средства, дорожно-строительные, подъемно-транспортные и другие машины и механизмы в сроки и пункты согласно

нарядам военных комиссариатов муниципальных образований.

6. Граждане Российской Федерации, не явившиеся по мобилизации в указанные им сроки и пункты, и руководители организаций независимо от организационно-правовых форм и форм собственности, а также владельцы транспортных средств, не поставившие в установленные сроки транспортные средства по нарядам военных комиссариатов муниципальных образований или препятствующие своевременной явке граждан и поставке транспортных средств по мобилизации, несут ответственность в соответствии с законодательством Российской Федерации.

7. Настоящий приказ объявить и разъяснить во всех организациях независимо от организационно-правовых форм и форм собственности.

Комиссиядин кьиле акьвазна

Россиядин государство зайифаруни рекьяй милитариствили планар кьилиз акьудзава. Ида чи Ватан патал еке кьурхулувал арадал гьанва. Гьавилий чавай секиндаказ кьерехда акьвазиз жедач. И кар патал чаз марифатдин ихтияр авач! Гьалибиз мукьвал авун патал чна великандалай артух алахьунар авун герек ятла, чна и кар кьилизни акьудда!», — гьисабзава республикадин регьберди. Идахь галаз

санал, Сергей Меликова гьавурда турвал, аскервили кьуллугьдиз анжах Россиядин армияда кьуллугьнавай, запаса авай ва чпихьни талукь тир гьазурлухвал авай агьалийриз эверда. «Заз а кар чиди хьи, дагьустанвийр гьамиша хьсан аскерар тир. Инанмиш я хьи, исятдани чи гадайри яргьал тир 1945-йисуз чпин чьехи бубайри хьиз, дуьнья нацизмдикай хуьда», — кьейдна Дагьустандин Кьили.

Ватан хуьниз эверзава!

Дашдемир ШЕРИФАЛИЕВ

РФ-дин Президент В.В.Путина уьлкведа тамам тушир мобилизация малумарунихь галаз алакьалу яз, чкайрал махсус оперштабар тешкилна талукь кьвалах активламишнава. ИкI, Ахцегь муниципалитетдин кьил Осман Абдулкеримован регьбервилик кваз ва Ахцегь, Рутул, Докьузпара районрин военный комиссар Рафик Мегьамедован, хатасузвал хуьнин рекьяй райадминистрациядин кьилин заместитель Роберт Гьамзаеван, райсобранидин председатель Абдулкерим Палчаеван, РФ-дин МВД-дин «Ахтынский» отделдин начальник Эльдар Ибрагьимован, гьакI СП-рин кьилерин иштираквал аваз райадминистрацияда гьар юкьуз мобилизациядин комиссиядин оперативный заседанийр эверзава. Абура тамам тушир мобилизациядин гьакьиндай арадал кьезвай месэлаяр гьалзава, кьилин фикир жемьт уьлкведа арадал атанвай гьаларин гьавурдик дуьздаказ кутуниз гузва.

Тамам тушир мобилизациядин Указ тамамарун яз, Ахцегь РВК-ди чи Ватандин азадвални аслу туширвал хуьз гьазур са шумуд десте гьазурна рекье тунва ва и кар гьар юкьуз давамарзава. Ватан хуьз физвай кьегьалар диде-бубайрилайни

мукьва-кьилийрилай гьейри, райондин руководстводи ва общественный тешкилатрин векилри руьгьламишдай келимайралди рекье твазва.

Военный комиссар, подполковник Рафик Мегьамедова кьейд авурвал, армиядин жергейриз, сифте нубатда, чпи яракьлу кьуватра иштиракна запасадай, женгеррин тежриба авай, яни душмандин хура акьвазуниз гьазур ва, гьелбетда, медкомиссиядай акьатзавай ксариз эверзава. И месэлада чаз иллаки хуьрерин администрацийрин ва участковый полицейскийрин куьмек важиблу я. Женгерик экечIдалди мобилизованавайбур учебкайра гьазурзава, абуроз контрактникрин талукь тир статус гузва...

— Асул гьисабдай, повестка кьезвай жегьилар кье дуьньядин гьаларин ва чи уьлкве гьатнавай четинвили гьавурда хьсандиз ава ва Ватан хуьнин пак буржи кьиле тухуз гьазур я. Бязибур, гьатта чпин хушуналди кьез, чебтвах лугьуз, амайбурни руьгьламишзава. Гьа са вахтунда, гьайиф хьи, кьил кьакьудзавай ксарни ава. Ахьтинбурухь галаз чна гьавурдик кутунин кьвалах тухуза, сифте сеферда административный жерме илитIзава. Кьасухдай армиядикай

→3



Ватандин Чьехи дяведин, 1941-йисан июндиз художник Ираклий Тоидзеди яратмишай «Родина-мать зовёт!» плакат-эверуни мана-метлеб исятда иллаки важиблу я. Ватандин Чьехи дяведин йисара хьиз, Ватан кIеве гьатнавай алай девирдани дидедин умумиламиш кьаматди вичин рухвайриз Ватан хуьниз эверзава.

МИРЗА МАНАТИЛОВАН – 75 ЙИС

Чна адал дамахзава!

Дашдемир ШЕРИФАЛИЕВ

Вичин чирвал, тежриба маса инсанриз гузвай муаллимвилини пеше вири девирра лап сейли (почётный) ва четинди тир. Л.Н.Толстой лагъайвал, «хъсан муаллимдиз кве ери чарасуз я – еке чирвилерни еке рик!». Эхь, гъа ихътин кас – чехи гъарфунилай тир халис муаллим, халкъдин кьетӀен эменни (достояние) я кве вичикай ихтилат физвай Мирза Къанатиллович Манатиллов. Вичин пешедиз вафалу, бажарагълу муаллимди и мукъва вичин 75 йисан юбилей кьейдна. Мубаракрай! Алукъзавай муаллимрин Йикъяз (5-октябрь) талукъ яз, чна Мирзе муаллимдикий очерк гузва.



«Учитель-методист», «РФ-дин пешекарвилини юкъван образованидин лайихлу работник», «РД-дин образованидин отличник», «РД-дин лайихлу муаллим» – гъурметдин тӀварарин ва Дербент шегъердин руководствонин, республикадин образованидин Министерствонин са жерге грамотайрин сагиб Мирза Къанатилловича дуьз 16 йисуз Дербент шегъердин са школада ва ахпа 30 йисуз Дербентдин педколледжда математикадин тарсар гана. И девирда ада вишералди жегъилриз математика кӀанарна, са шумуд несил жегъил муаллимар гъазурна, обществада лайихлу гел туна. Муаллимди и рекъе вичин виридалайни еке шабагъ, лайихлувал выпускникрин агалкъунар ва педколлективдинни халкъдин арада къазанмишнавай гъурмет яз гъисабзава.

Дуьньяда дуьшуьшдин са карни авач, вири къанун-къайдайрив къурвал я ва гъар са инсандизни вичин къадар-къисмет ава. Мирза Манатиллов таини везифа математикадин муаллимвал хъана. И предметдиз адан майилвал гъеле Ахцегърин 2-нумрадин юкъван школадин сифтегъан классра малум хъана. И кардиз адан сифте муаллим Умагъан Гъашаровади ва гуьгъунай ахцегъви зурба математик, Ленинан ордендин сагиб Алиев Бейдуллагъ муаллимди таъсирна. «Хъсан муаллимдиз вичи вуч гузватӀа (предмет) ва низ гузватӀа, абур гъакъван пара кӀан жада», - лугъудай ада муаллимвилини пеше хкъагъиз кӀани аялриз. Агалкъунар вири тарсарай авайтӀани, Бейдуллагъ муаллимдин тарсариз гада суварик хъиз фидай, гъакъван гъейранарнавай ам рекъемрин алемди.

Къадимлу дарамат адан хандакӀрин мягкъемвилелай, хъсан пешекар муаллимдин гъакъисагъ зегъметдилай аслу я лугъуда. И жигъетдай Мирзадин бахтунни гъана. Математикадай – Алиев Бейдуллагъ, урус чӀаланни литературадин тарсарай – Гъажиев Мухтар, къецепатан чӀаларай – школадин директор ва вичиз лап хъсандиз немс, инглис, туьрк чӀалар чидай даяведин ветеран-контрразведчик Мурсалов Абдул, физкультурадай – волейболдай Россиядин хкъагъай командадик акатай сифте дагъустанви Мурсалов Навруз муаллимар хътин зурба пешекаррин гъилик акатай, иллаки математикадайни физикадай райондинни республикадин олимпиададай иштиракиз хъайи зигъинлу гадади школа саки вири предметрай лап хъсан къиметар аваз куьтягъна. Гуьгъунай вуздани ада Сарухан Агъаханов, Сиражутдин Мейланов, Мурад Мегъдиев, Татьяна Савина хътин зурба педагогивай – алмиривай чирвилерни тежриба къачуна.

– Заз чидайвал, аял чӀавалай матема-

тикадиз зи зигъин ачухуниз кимин шахматрини еке таъсирна. Чи девирда гъвечӀи-чӀехи – вири жемат, гила хъиз, мобильный телефонрикни телевизоррик (абур авачир) кӀанвачир. Азад вахтунда аялар дирибаш куьгъунрал (калтугнар, чин хъунар, туп, ленкер, лӀнкаяр, кӀалумар, кӀинтӀ лашар...) ва чӀехибур кимерал шахматар, тӀамаяр, шеш-беш куьгъунал, гъаӀ хуьруьн яшайишдинни инсанрин эдеб-ахлакъдин суьгъбетрал машгъул тир. Мумкинвал хъанмазни зун чи мягъледин кимел шахматар куьгъвазвай итимрин къилив фидай. Шахматриз зи майилвал рагъметлу Абдул Ибрагъимова ачухна. Ам Ахцегърин Гуьнепатан кимин чемпион тир, закай адан ученик хъана, – рикӀел хкъиза Мирза муаллимди.

И машгъулат гележегда Мирзадин кьетӀен «хоббидиз», саки 2-пешекарвиллиз элкъвена. 2005-йисуз ада къил кутуналди Дербентдин 19-нумрадин школада шахматрин школа тешкилна ва адаз регъбервал гана. Хъсан агалкъунрини чпи-чеп гуьзетиз тунач. Месела, адан гъилик хъайи Руьгъен Алиевадикай 10 йисан яшдаваз шахматрай Россиядин чемпион хъана, алай вахтунда ада М.Ломоносован тӀварунихъ галай МГУ-да шахматрин клубдиз регъбервал гузва. Маса ученик Абдул Нурачева гъеле ирид йисаваз республикадин чемпионатра гъалибвилер къазанмишна, СКФО-дин чемпионатда иштиракна, исятда Москвадин вузда кӀелиз, гъа са вахтунда шахматрин тренервални ийизва... Гъайиф хъи, Мирза Къанатилловича тешкилай шахматрин клуб вич кардик кваз хъайи 10 йисалай агална. Муаллимди им еке гъалатӀ яз гъисабзава ва и акъуллу куьгъун гъатта школадин про-граммадик кутун теклифзава.

Мирза Манатиллов 1947-йисуз Ахцегъа Мукътадиран тӀварунихъ галай колхоздин (гуьгъунай машгъур «Заря» совхоз) фяле Къанатилан зегъметкеш чӀехи хизанда (абур 10 аял авай, ругуд стхани кьуд вах, Мирза къвед лагъай гада тир) Игит диде Назханумаз хъана. 1964-йисуз школа, 1969-йисуз ДГУ-да математикадин факультет чешнелудаказ куьтягъна. Шахматрай республикадин вузрин арадин акъажунара гъалибвилер чкаяр къазвай, кве сеферда Россияда студентрин илимрин кӀвалахрин конкурсер аштиракнавай бажарагълу студентдиз ректоратдин илимдин комиссиядал М.Ломоносован тӀварунихъ галай МГУ-дин аспирантурада кӀел давамарунин къилди направление ганвай. Амма яшайишдин бязи себебрикди адавай, гъайиф хъи, и мумкинвал ишлеминиш хъанач. Гъа са вахтунда Аллагъдин патай пай ганвай хъсан муаллим жагъай дербентви аялрин бахтунни гъана.

– Вич вири илимрин пачагъ, бине яз гъисабзавай математика гъаф аялриз кӀандач, зайифдаказ чиди, – суьгъбетзава муаллимди. – Эгер адан къайдаяр, кьетӀенвилер асантдиз гъавурда акъадай чӀалалди ва гъар садахъ галаз рахадай тегъер жагъурна ахъайиз, къалуриз хъайитӀа, математикадин гъавурда акъан тийидай, и илим чир тежедай аял авач жеде. Чна, муаллимри, аялриз гъаӀ са чӀал, литература, физика, математика чирун тӀимил я, гъабурун куьмекдалди уьмуьр чирна, абур чӀехи уьмуьрдиз гъазурна кӀанзава. За гъисабзавайвал, аялдиз тербия, чирвал гунин виридалайни хъсан къайда муаллимдин хуси чешне я. Жувазни адет тирвал, за гъар са аялдивай, иллаки хизанра чеп тек аялар тир кстах гадайривай, йикъан распорядок туькӀуьрна, адал амал авун, къилди къачуртӀа, чпин кӀвачин къапар чпи миьхун, сятдин пудалай вадалди кӀвале тарсар чирун, кве жедай кӀвалах пакадал теин ва икӀ мад истемишзавай.

Жуван чирвал, тежриба аялриз герек тирди аннамишна, гъар са тарсуниз виликамаз хъсан гъазурвал акуна фин, тарсуна аялар чирвилерал желбиз, математика кӀанариз алахъун – им заз лезет я. Класса аялрин арада кӀани-дакӀан тун, абурукай таб авун муаллимдин виридалайни пис къилихрикай я. Муаллимдин таб-гъилле, чирвал, гуьгъуьл-гъал аялри гъасятда гъиссизава. Ийизвай хъсанвал, мергъаматлувални абурун рикӀелай гъич алатдач.

Пешекарвилини гъа ихътин къанунрал бинеламиш, герек чкадал кьетӀиз истемишдай, вири месӀайра дуьзвал, низам-къайда кӀани, гъа са вахтунда секин, мергъаматлу къилихрин, гъар са аялдин рикӀиз «куьлет» жагъидай Мирза Къанатиллович гъаф аялриз неинки хъсан муаллим, гъаӀ чеп уьмуьрдиз гъазурзавай камаллу чӀехи дуст-насиьгачи хъана. Муаллимвилини 46 йисан тежрибада гъич са аялди хъ ва студентди хъ галазни адан къал-макъал тахъун тебрикуниз лайихлу я. Адан гъиликай-тербиядикай хкатай гъафбур къени гъаӀ чпин муаллимдал къил чӀугваз, адавай меслят-насиьгач къачуз къевеза. Эхь, гъа им я муаллимдин чӀехи агалкъун, бахт.

И жигъетдай Мирза Къанатилловичан муалливилини къисмет, гъаӀтикъатдани, бахтлуди я. Адаз къени чпин муаллим рикӀелай алуд тийизвай гъаф ученикар, выпускникар ава. Виридалайни пара кӀаниди 1978-йисуз сифте яз ахъагъай 10 «б» класс я. Ина кве медалист (а вахтунда гъич тежер хътин кар!) авай ва классдин саки вири аяларни вузрик екечӀна, асул гъисабдай – техникадинбурук. И классдин десте ада хайи гъвечӀи ватан тир Ахцегъиз экскурсиядиз гъана, вичин чӀехи хизандихъ, Ахцегърин тамашуниз лайихлу тир чкайрихъ галаз танишарна...

– **Муаллимвилини агалкъунрин сир вуч я? – хабар къазва чна Мирза Къанатилловичавай.**

– Гъар са муаллимдиз вичин кӀвалахдин, аялрихъ галаз рафтарвилерин къайда ава. Зун муаллимвилини везифайрив гъевеслу-даказ, жуван зегъметдикай лезет хкудиз жеривал, негъажар аквадайвал къиле тухуз эгечӀзава. Къилинди, герек аял тарсуна ви гъавурда акъан, анжах гъа вахтунда чирвилер гунуг-къачун кутугайвал къиле физва. Гъелбетда, аялдин хизандихъ, диде-бубадихъ галаз хуш рафтарвилерин сих алакъа авачиз агалкъунар къазанмишиз жедач. Хизанда кӀелдай къулай шартӀар авачир, диде-бубади аялдин патахъай жавабдарвал гъисс тийизвай дуьшуьшра муаллимди гъабурухъ галазни талукъ тир кӀвалах тухвана кӀанда.

– **Алай вахтунда обществада муаллимвилини пешедиз, гъайиф хъи, лайихлу гъурмет-къимет авач. Эгер уьмуьрдин чарх къулухъ элхъуьриз жедайтӀа, вуна мад муаллимвал хкъайини?**

– Гъелбетда, – гъич фикирни тавуна жаваб гузва ада. – Мад школадиз фидай, вучиз лагъайтӀа анжах гъа ина ваз ви гележег аквазва, гъар са цӀийи несил виликандалай хъсанди хъуниз таъсириз гъаф. Педколледжда жуван кӀвалахдикай рахайтӀа, чун хъсан генофонд патал алахъзава: хъсан муаллимар – чи хъсан гележег, хъсан выпускникар – чи къулай, таъмин куьзуьвал я эхир. Эхь, гъайиф хъи, Россиядин обществада муаллимвиллиз гъурмет зайиф хъанва. Им са мажибдин, жегъилриз педвузриз физ кӀан тахъунин месӀлада авач. Гъайиф жезвай кар – чаз къени уьлкведа тайин са идеология хъанвач, агъзур йисаралди тестикъ тир «муаллим – аял – диде-буба» алакъа дегишарзава; адетдин школадин къайда чаз акси уьлквейрай къачуз эвезуналди кве аялар литературадин, тарихдин текстер кӀелуникай къаькатнава; рекъемрин

къайдадин чирвилерин гъалара школада муаллимдин кесерлу гафунилай-тарсунилай Интернет вилик акатзава ва икӀ мад. Куьрелди, школади аялдиз тербия, чирвилер гунин, акъулбалугъвилер аттестат къачунин вичин кьетӀен статус кवादзава. Ихътин шартӀара аялдин, цӀийи несилдин гележег патал хизандин жавабдарвал иллаки хкаж жезва.

– Мирза Къанатилловичахъ галаз зун гъеле 5-классда кӀелзаваз таниш хъана ва школадин лап хъсан рикӀел хкунарни гадахъ галаз алакъалу я, – суьгъбетзава «Дербентдин хабарар» газетдин къилин редактор Наида Башировади. – Ада заз математика ваъ (и жигъетдай зи чӀехи вахан бахтунни гъана), шахматрин тарсар гузвай. Адан гъилик кваз зани стхади (чун къвет-хверар я) шахматрай шегъердин школайрин арадин турнирда иштиракна. Шегъердин ва республикадин школьникрин арадин турнирда гъалибвилер къазанмишай чун Мирза Къанатилловича Вирироссиядин акъажуниз гъазурна. Россиядин турнир къиле фейи Рязань шегъердиз чакъ галаз ам вичин фенай. Лугъун, гъа Мирза муаллимни шахматар себеб яз зунни стха республикадин вири шегъерра, гъатта уьлкведин меркез Москвадини хъана. Гъамиша чав сабурудаказ фикириз таз, шахматрин четин задаचार гъалуна адетдинбур тушир уламар акваз куьмекиз чи тренерни галай. Гележегда чаз вичикай яшамиш жезни куьмек хъайи и акъуллу куьгъун чирунай Мирза Къанатилловича «Пара къадар сагърай!» лугъузва.

Адан кӀвалахдин юлдашар ва гъар жуьре йисара тербия, тарс гайи аялар – Дербентдин нотариус Муминат Мегъамедова, карчийар тир Айна Рагъимова, Видади Мамедов, Дербентдин 12-нумрадин аялрин бахчадин заведиш Севиль Пашабегова, Дербентдин педколледж куьтягъна, кве шегъерда дуьньядин культурайрин гимназияда математикадин муаллим Диана Абдулкеримова ва гъаф масабур Мирза Къанатилловичан инсанпересвилер ерийрикай ва адан муаллимвилини къайдайрикай еке гъурметдивди рахазва. Чпикай ватанперес халис инсанар, вини дережадин пешекарар авур адаз рикӀин сидкъидай гъурметзава.

– Элкъвена куьчуьрмишнавай уьмуьрдиз килигна фикир гайила, зун бахтлу кас я, вучиз лагъайтӀа за жуван уьмуьрдин чӀехи пай вахтунда рикӀ алай пешедай намуслу-даказ кӀвалахна, ватандиз ва чпи хкъанвай пешедиз вафалу вишералди инсанар тербияламишна. Нетижалудаказ къиле фейи гъар са тарс, математикадин олимпиадайрани шахматрин турнирра аялрин агалкъунар шадвилер себебар хъана, жегъилрин хуси сирерни яшайишдин четинвилер зал ихтибарна, абур дуьз рекъел акъулдиз алакъунал шадвална... Умудлу я, за аялрин уьмуьрда хъсан гел туна ва гъавилий кве яшлу къилихъ лайихлудаказ къекъевез, ял ягъиз, нефес къачуз регъят я, – суьгъбет давамарзава муаллимди.

Кве лайихлу пенсияда авай (дугъри я, ял ягъизватӀани, адан къилив вичин виликан ученикри, гилан диде-бубайри, чпин аялар математикадай имтигъанриз гъазурунин алава тарсар гун патал гъизва, «ваъ» лугъувач, чандин сагъламвили мумкинвал гузвай къван гагъда аялриз математика чирзава). Мирза муаллим бахтлу буба ва чӀехи буба я. Анжах са эксиквал ава: уьмуьрдин вафалу юлдаш Салихова Индира Мегъамедсалиховна, гъайиф хъи, галамач. РД-дин лайихлу муаллим, филологиядин илимрин кандидат, Дербентдин педколледжда урус чӀаланни литературадин кафедрадин заведиш хъайи ам 2017 - йисуз рагъметдиз фена. Къилинди, адаз намуслу, къайгъудар веледар, хтулар-птулар ава. ЧӀехи хва Марата Дербентдин ГНИ-да, Низама карчи яз, Назима (ихтилат кватай чкадал кьейдин, 7-11 - классра кӀелзаваз ам шахматрай Дагъустандин чемпион, саки вири предметрай шегъердинни республикадин олимпиадайрин гъалибчи тир ва 1999-йисуз Дербентда анжах гада школа къизилдин медалдал акъалтӀарна) Москвада адвокатвиле гъакъисагъвилелди кӀвалахзава. Гъабуруз тербия гуз, гъабурун агалкъунрал шадваллиз, Дербент шегъердин, Ахцегъ райондин общественный крарикай кечӀ тийиз (са лишан: Ахцегъ «Шарвили» эпосдин вири суварра иштиракнава) активный уьмуьр тухузва Мирза муаллимди. Баркалла!

ЖУРНАЛИСТДИН КЪЕЙДЕР

СССР-дилаи СНГ-дал

Нариман ГЪАЖИЕВ, РФ-дин журналистрин
Союздин член, зегьметдин ветеран

(Эвел 36-38-нумрайра)

ГъвечИ Молдовада къара жематдин патай Россиядиз еке майилвал ава. Халкъ шегьерар акъвазрай, хуьрерани урус члалал рахазва, бизнесдин рекламайра гъа члал ишлемишзама. И уьлкве экономикадин, идеологиядин рекъай гужлудаказ Румыниядин ва гъаК вири Западдин Россиядиз акси гъужумдик ква. Россия кисна паталай килигзава. Саксонламиш авун патал ингилис члал илитIзава, ам чирун гегеншарзава, вири жуьредин куьмекар – пособияр, учебникар, самоучителар гъана ацIурнава – вири чпин патай.

Гъа са вахтунда урус члалан тарсар, курсар къвердавай тIмил жезва, чебни пулди хъ тухузва. Ина Россиядихъ галаз культурадин, гуманитарный рекъарай са жуьредин алакъярни авач. ИКI давам хъайитIа са къадар вахтарилай жегьилриз ва амай молдаванриз Россия тIвар алай уьлкве авайдини чир таххун мумкин я. Западди и карда алахъунар гъаф ийизва.

Юкъван Азиядин республикаяр гьелелиг Россиядихъ галаз дуствилин алакъяйра аватIани, экономикадин, идеологиядин ва гъаК политикадин рекъай Китайдилаи, США-дилаи ва Европадаи маса уьлквейрилай аслувице ава ва абурун таъсирдик ква. Китайдин бизнес виринара ава, и уьлквейр саки вири Китайдиз буржлу я. Еке инвестицияр, харжияр авунва, абур вахчуз тежедайдини чизва. Гъавилий кIанзни-дакIанз аслувице гъатзава. Им СССР туш виридан буржарилай гъил къачуна багъишдай. Китайдин бизнесди чкадин рабочий къуват ишлемишзавайди туш, чпинбур гъизва, харжзавай пул гъабуруз гузва.

Китайдин экспансия (гъахъун) къвердавай артух жезва. Са тIмил вахтарилай чкадин агъалияр себеб яз Китайдин агъалияр мадни гъаф хъун мумкин я. Им Россиядиз ина чка амач лагъай члал жезва. Гъа тегерда ина вири Западдин, эвелимжи США-дин бизнесни гъахъзава. Кар са бизнесдал куьтыгъ жезвач, абуру чпин идеология – гъаф вахтара Россиядиз акси – чукIурзава, деринарзава. Чпин къанунар, къайдаяр, ивиар, стандартар илитIзава. Анин уьлквейр Россиядикай яргъа авунин вири серенжмар кыле тухузва. Саки вири СНГ-дик квай, гъаК квачирбуран кириллица латиницадал (алфавит вучиз дегишарзаватIа садан кылизни атай суал яни?) алудзава. Анжах Россиядикай яргъа хъун патал. Саки гъаф четинвилер авайтIани, сад хъана и кардал элячIнава. Вучиз? Себегрин дувулар деринрава.

США галукуьай чка вич бомба хъиз хъиткынзавайди я. Адан буюркъуь адават, каннибализмдин иштягъар сергъатсузбур, куьтыгъ тежезвайбур я. Абуру и кар чъунуьхни ийизвач – Россия тергун, гъич тахъайтIа даимлух яз муьтIуьгъвиле тун, чпин кIвачерик кутун кылин мурад я. Адет яз, а крар абуру гъамиша чарабурун гъилерал ийизва.

Украинада США-дин химический ва биологический яракърин чешнеяр гъазурзавай лабораторияр малум хъанва, документар са хийирни аватIани, Россиядин оборонадин Министерстводи вири дуьньядиз раижнава. Гъа ихътин лабораторияр Харьковда, Киевда, Одессада, Львовда ва масанра авайди малум хъанва. Ихътин хаталу тежрибаяр США-ди садрани чпин сергъятра тухузвач. Вучиз лагъайтIа, абур гъаф хаталу я – вирусарни бактерияр гуьзчивиликай хкатайтIа, нетижаяр мусибатдинбур жеда. 30 дав агакъна ихътин лабораторияр, мумкин я, мадни гъаф хъун, дуьньяда чкIанвайди малум я. Украинадаилай гъейри, ахътин чкаяр Грузияда ва Къазахстандани ава. Гъеле Азербайжанда, Арменияда ава лугъузвай хабарарни пайда жезва.

Фикир це садра и объектар вири СССР-дин сергъятра, Россиядин къваларив ва мукъварив гва. Ибур вири Россиядиз акси яз ийизвай гъерекатар тирдал садни шаклу туш. Америкадин пешекарри славян халкъарин ДНК-дин чешнеяр кIватIна абурун генетический коддал тежрибаяр тухуз, гъазурзавай вирусри гъа кодрин носители (несияр) эвелимжи тергдайвал я. Гъазурнавай хаталу азаррин вирусар ва микробар Россияда чукIурун патал къуьд ва я гад

акъудиз чи уьлкведиз сезонриз хквезвай къушарни кваз ишлемишиз гъазур хъанва. Тежрибаярни абуру тухузва. Абур гегеншар авунин ва маса рекъер акунин къайгъуйрик ква.

Россия вири патарихъай зегьерлу пропаганда чукIурзавай, чпин душманвал ва адават чъунуьх тийизвай уьлквейрин гъалкъада ава. Западдин хейлин уьлквейр чеб асирра гъаф рекъарай США-дилаи вилик квайтIани, къе гъа США-дин чпиз ганвай вассалвили ролдихъ галаз рази хъанвай. Агъа патал Россиядиз акси США-дин проектда гъатай бандеровчийринни миллетчийрин гъилевай Украина; хейлин йисара Россияда фу тIуьна вучиз ятIани и уьлкве дакIан хъанвай ва чпин чилел Америкадин яракъдинни аскердин кIвач хъунал шадвалзавай гуржияр, Востокдихъни я дуст, я душман тушир, вични США-дин вилик кыл агъузна са кIвачел акъвазиз гъазур куьгъне самурайский руьгъ квадар тавунвай милитаристский Япония ала. Къибледихъни къибле ятIани чими туш. Ина далу ягъиз, идара ийиз тежезвай, адетдин къанунрал амал тийизвай Афгъанистан ава. Ибур вири чпивай вуч гуьзетиз жедатIа лугъуз тежезвай агрессивный (хаталу) къуватар я.

Умуд кутаз жезмайди са СНГ, Советрин девирда са хизанда хъайи стха республикаяр – къенин аслу тушир уьлквейр я. Гъа аслу тушир уьлквейр тирвилай чпи-чпин къецепатан политика тайинарзава. Россиядин роль зайиф, интересар малум, куьмекиз гъазурвал тахъайла, а политикади гъинихъ ян гудатIа лугъуз четин я. Тебиатда вакуумди (бушвал) эхдач лугъудайвал, политикадани гъаКI я, гъасятда абуруз куьмекар, меслятар гудайбур пара жеда. Средний Азиядин республикаяр США-дин, вири Западдин гъам экономикадин, политикадин, гъамни идеологиядин гъужумдик ква. Эхиримжи мурад – Россиядикай яргъаз авун, таъсирдикай хкудун, алакъяйтIа арада кых-къал туна сад садаз аксивилера тун я. Гъавилий и уьлквейра кIвалахуни Россиядивай дурумлувал, фагъумлувал, сабурлувал, стратегиядин акъулувал истемишзава. Средний Азиядин республикаяр, иллаки узбекар, тажикар, гъаКI амайбурун яргъал асирра арадал атанвай дувулар деринравай цивилизациярин несиляр я. Абурухъ зурба культура, адетар, уьмуьрдин къайдаяр авай миллетар я. Гъабур гъисаба къуна, Россиядин миллетдин кылихрал, культурадин чешнейрал алава ва девлетлу хъууна кIвалах тешкилна кIанда. Зегьметчи халкъ инрани кIева ава, жегъилриз кIвалах, виридахъ кIелдай мумкинвал авач. Гъавилий абур гъарнихъ катзава, гъафбур Россиядиз, гъаКI Европадихъ физвайбурун тIмил туш. И карни фикирда къуна куьмекна кIанда. Урус члалан, культурадин дережа ва таъсир инра винеда хъун лазим я. Яргъалай килигиз буш гафарал ваь, кардал, куьмекдал, чешнейрал, амай вири такъатрал.

Чи девирда пака гъина гъихътин гъалар арадал къведатIа лугъуз хъун мумкин туш. Винелай секин саки Россиядин патав гвай Къазахстанда хъайи вакъияяр ни гуьзлемишнавай? Фикир це – садлагъана республикайрикай сада, я са шумуда США-дин яракъар, аскерар пайда жеда (Украинада хъиз) ва я тажикрал «Талибанди» гъужумда. Ибур Россиядиз герек яни? Нивай тескиязриз жеда ибур тежедай крар яз? Вилик пад къун гъамиша акъулулу политика, гъерекат я.

Россия гъужумдик ква, ам къвердавай гужлу ва дерин жезва, вучиз лагъайтIа гъужумда авайбуру Россиядин вилик чпин ажузвални усалвал чпи гъиссзава. Россия тек туш, адан гъахълувал тескияззавай государствойрин регъберар тIмил авач. Амма Россия вич гъамиша мукъаятвиле, нин патай хъайитIани гуьзет тавунвай душманвили камуниз жаваб гуз гъазурвиле аваз хъана кIанда. США пехъи хъанва, Европани, вичиз виликдай хас са лишанни амачиз, кIтанва. Пехъи кIдин клас гун хаталу тирвал, кIтIизвай Европадаи зегьерлу ни (пропагандани гъерекатар) гъадалайни хаталу я. Амма виридалай токсичный (хаталу-зегьерлу) кобра – пятая колонна – епина туна, жулавар куьруьз къуна гуьзчивиле туна кIанда. Михъиз тергиз хъанайтIа, мадни хъсан тир.

Россия гъаф хатайрикайни азабрикай, вацIарикайни цIаярикай хкатнавай Феникс я. Чилин шардал ам даимлух яз жеда. И кар гъаКI са клан хъуни ваь, гъамиша адан къайгъуда хъуни гуда!

Ватан хуьниз эверзава!

1 ←

кыл къаьудзавайбурулай уголовный дело къарагъарна, 10 йисалди дустагъдай ихтияр ава. Гъелелиг чаз ахътин дуьшуьшар авач. Вири хъсандиз гъавурда акъуна кIанда хъи, чун Россиядин граждана яз, Ватан душмандин къурхулувилик акай вахтунда ам хуьниз мажбур я. Вичин кIвал, хизан – Ватан хуьн гъар са итимдин пак буржи тирди аннамишна кIанда. И жигъетдай заз СП-рин кылериз жематдихъ, армиядин жегъейриз эверзавай жегъилар авай хизанрихъ галаз гъа-

вурдик кутунин кIвалах активла-мишуниз, селигъалудаказ тухуниз, яшайишдин месэлайра мумкин тир куьмекуниз эвериз кланзава, – лагъана Рафик Гъажиагъаевича.

Къейдин, тамам тушир мобилизациядин вири месэлайрин гъакъиндай уьлкведа кардик квай «горячий линиядин» телефондин 122-нумрадай ва «Объясняем.рф» сайтдай гъакъикъи малуматар къачуз жеда. Алай вахтунда чун ахтармиш тавуна чкIизвай гъар жуьре малуматрихъ инанмиш тахъана, официальный чешмейрин чIалахъ хъана кIанда.

Памятка о мерах пожарной безопасности

Ахмед АХМЕДОВ,
начальник Ахтынской
пожарной части № 50



В целях недопущения возможных пожаров необходимо: соблюдать требования пожарной безопасности и поддерживать противопожарный режим, выполнять меры предосторожности при пользовании газовыми приборами, предметами бытовой химии, проведении работ с легко воспламеняющимися и горючими жидкостями, другими опасными в пожарном отношении веществами, материалами и оборудованием. В случае обнаружения пожара необходимо сообщить о нем в подразделение пожарной охраны по телефону «101» «112» и принять возможные меры по спасению людей, имущества и ликвидации пожара.

Запрещается выжигание сухой растительности на участках, прилегающих к зданиям, сооружениям, жилым домам. Не разрешается разведение костров, сжигание отходов и тары за пределами установленных нормами проектирования противопожарных расстояний до зданий и сооружений.

Сжигание отходов и тары должно проводиться только в

специально отведенных для этих целей местах и под контролем обслуживающего персонала. Территории населенных пунктов и организаций, в пределах противопожарных расстояний между зданиями, сооружениями и открытыми складами, а также участками, прилегающими к жилым домам, дачным и иным постройкам, должны своевременно очищаться от горючих отходов, мусора, тары, опавших листьев, сухой травы.

При использовании установок для сжигания горючих газов запрещается: эксплуатация газовых приборов при утечке газа; присоединение деталей газовой арматуры с помощью искрообразующего инструмента; проверка герметичности соединений с помощью источников открытого пламени в том числе спичками, зажигалками, свечами. При закрытии квартир, жилых домов, дач, садовых домиков на длительное время электросеть должна быть отключена.

Бегьерар кIватI хъийизва



Региондин аграрийри зулун магъсулар кIватI хъуунин кIвалах бегъемарнава, хабар гана информгентстводиз Дагъустандин Минсельхозпроддин пресс-къуллугъди. Гъилевай йисуз санал кIватI хъийизвай текилдин къадарди 228 агъзур тонн тешкилна. Имни 2021-йисав гекъигаила 7,9 процентдин гъаф я. Идахъ галаз санал, гъар са гектардай бегъерлувал йисан вахтунда 24,8 центнердин хкаж хъана.

Чешмедин малуматдалди, муниципалитетрин арада текилдин виридалайни еке бегъер Хасавюрт района кIватIнава – саки 43 агъзур тонн. Адалай гуьгъуьнал Къарабудахкент (31 агъзур тонн-дилаи гъаф), Къизляр (25,5 агъзур

тонн) ва Ногъай (22,5 агъзур тонн) районар ала. Бегъерлувилин рекъай виридалайни хъсан нетижаяр Буйнакск района къазанишнава (гектардай 33,6 центнер). Хъсан нетижаяр гъаКI Къизляр (гектардай 29,7 центнер), Бабаюрт ва Къарабудахкент (гектардай 28,9 центнер) района къазанишнава.

Ведомстводи къейдзавайвал, республикада зулун магъсулри къурагъвилин шартIара дурумлу бегъерар къачуниз къетIен фикир гузва. ИКI, месела, Буйнакск райондин «Гъажимурзаев» КФХ-да 450 гектардин майданрай дугун тийизвай шартIара гъар са гектардай юкъван гъисабдалди 55 центнер текил вахчунва. Имни республикада юкъван бегъерлу-вили гекъигаила, саки 2 сеферда гъаф я.

Ихътин нетижа алай аямдин агротехнологияр кардик кутунин куьмекдалди къачудай мумкинвал хъанва. Республикадин хуьруьн майишатдин министрдин сад лагъай заместитель Шарип Шарипован гафаралди, къе ведомстводин пешекарри маса регионрин ва майишатрин тежриба чирзава ва чпин вилик республикадин лежбервиле кIвенкIечи тежриба ишлемишунин везифа эцигнава.

Юбилей мубаракрай!

Шериф Шагмарданович Шагмарданов лезгийрин машгъур художник, скульптор, Россиядин художествойрин академиядин член-корреспондент, Россиядин образованидин академиядин (Санкт-Петербург шегьер) Смольный институтдин искусствойрин кафедрин профессор я. Идахъ галаз санал, ам зегметда къазанмишнавай виниз тир агалкъунрай Дагъустан АССР-дин искусствойрин лайихлу деятель (1985), Россиядин Федерациядин лайихлу художник (2011), Дагъустан Республикадин халкъдин художник (2017) лагъай гъуьрметдин тлвариз лайихлу хъанва.



Шериф Шагмарданов 1947-йисан 5-октябрдиз Ахцегърин хуьре, женгера иштиракиз Берлиндал къван фейи, са жерге орденрин сагъиб ва Ватандин Чехи даяедин иштиракчи, РД-дин лайихлу муаллим, вичи Дагъустандин зооветеринариядин техникумда саки 30 йисуз директорвиле къвалахай Шагмардан Шагмарданован (1917-1994) хизанда дидедиз хъана.

Ахцегърин школада клейайдалай къулухъ ада 1972-йисуз И.Е.Репинан тлварунихъ галай живописдин, скульптурадин ва архитектурадин институт агалкъунралди къутягъна (А.А.Мыльникован устлрхана), художник-педагог яз Махачкъалада къвалахна. 1975-йисалай адакай СССР-дин художникрин Союздин член, Санкт-Петербурдин художникрин Союздин член, Халкъарин арадин искусствойрин академиядин алмирин советдин член хъана. Адан сифте къвалахрикай яз Дагъосуниверситетдин актовый залда авай «Илимдин алемда» тлвар алай шикил ва Дербент шегьердин къилин майдандал эцигнавай мозаикадин шикил къалуриз жеда. И къвалахри Ш.Шагмардановаз Гъамзат Цадасадин тлварунихъ галай премиядин лауреатвиле тлвар къачудай мумкинвал гана. Алай вахтунда РАО-дин Смольный институтдин искусствойрин кафедрин заведиш тир ада академический живописдай, академический шикилдай, композициядай тарсар гузва.

Металлдал (ракъал) алай «Дагъустанди – БАМ-диз» тлвар алай скульптурадин композиция Байкалдинни Амурдин магистралдин Кунерма станциядин вокзалдин дараматдал эцигнава. Шериф Шагмарданов 20 далай артух монументальный къвалахрин автор я. Абурун жергеда балкандал алай «Ватан хвейиди» (Махачкъала шегьер) памятник къалуриз жеда. И памятникди чпи Ватан хуьнин кардиз умуьр бахш авур игитрин къамат лишанламишзава. Монумент Россиядин виридалайни хъсан эсеррин къизилдин фондуна гъатнава. Эхиримжи йисара Шериф Шагмарданович Дербент шегьерда балкандал алай «Миротворец» памятник, гъаклни И.И.Бецкийдиз, «Святой Татианадиз» бахшнавай памятникар яратмишунал машгъул я. Ам республикадин, вирисоюздин, Россиядин ва Къецепатан уьлквейрин выставкайрин иштиракчи я. Ш.Шагмарданован къвалахар Россиядин, Европадн уьлквейрин ва США-дин хуси галереяйра ва къватлалра ава.

Машгъур художникдин ва скульптордин бегьерлу зегметдиз Гъукуматди лайихлу къиметни ганва. ИкI, активный яратмишунрин къвалахдай ва кыле тухванвай хуси выставкайрай адаз Дагъустандин Гъамзат Цадасадин тлварунихъ галай госпремия (1978), Дагъустан АССР-дин Верховный Советдин Президиумдин Гъуьрметдин грамота (1979) ганва. Монументальный са жерге эсеррай ам Дагъустан АССР-дин искусствойрин лайихлу деятель (1985) лагъай тлварцIиз лайихлу хъана. Шериф Шагмарданович гъакI СССР-дин художникрин Союздин Гъуьрметдин грамота (1986), «Ватан хвейиди» памятникдай Имам Шамилан тлварунихъ галай къизилдин еке медаль (2006), Россиядин художествойрин Академиядин къизилдин медаль (2009), Санкт-Петербург шегьердин художникрин Союздин юбилейдиз талукъ къизилдин медаль (2010), монументально-скульптурный надир композицияр ва Дербент шегьерда «Миротворец» тлвар алай монументальный комплекс, гъаклни «Кавказда образование ва ислягъвал» проект яратмишуннай «Юнеско-Аполлондин алай аямдин скульптура» тлвар алай Халкъарин арадин конкурсдин лауреатвиле тлвар гана (2011). Ш.Шагмарданов «Рыцарь чести» тлвар алай Халкъарин арадин къизилдин ордендин сагъибни я (2019).

Къейд ийин, Санкт-Петербургда яшамиш жезватлани, Шериф Шагмардановича вичин гъвечли ватандихъ галаз алакъяр атлузвач. Ам мумкинвал хъанмазди хайи Ахцегърин хуьруз хкъезва, вични буш гъилер гъаз вач. ИкI, гъар йисан гатуз лезгийрин игитвиле «Шарвили» эпосдин сувар къейдзавай вахтунда Шериф Шагмарданов Ахцегъа аквада. Эхиримжи сеферда иниз хтай чIавуз ада Ахцегърин 1-нумрадин юкъван школадиз вичи гъазурнавай СтIал Сулейманан бюст пишкеш яз гана. ГъикI лагъайтIа и школа тлвар-ван авай шаирдин тлварунихъ гала. Идахъ галаз санал, алай йисан гатуз Шериф Шагмардановича Советрин Союздин Игит Валентин Эмирован тлварунихъ галай паркда игитдиз эцигнавай памятникни къайдадиз хъана. Ихътин мисалар мадни гъыз жеда.

Чна, райондин руководствонин, вири агъалийрин ва чи газетдин редакциядин тлварунихъай Шериф Шагмарданович Шагмардановаз 75 йисан юбилей рикIин сидкъидай мубаракзава ва адахъ чандин мйгъем сагъвал, къвалахда мадни виниз тир агалкъунар ва умуьрда таъминвал хъана кланзава.



• ГРС «Ахты» – с 20:00 часов 05.10.2022 до 16:00 часов 07.10.2022 года в населенные пункты с.Ахты, с.Джаба, с.Калук, с.Луткун, с.Хкем.

Возобновление поставки газа будет осуществлено после завершения намеченных работ.

И.о. заместителя генерального директора по реализации газа Р.А.ЧОЧАЕВА

В.А.АЛИСКЕРОВ



И мукъвара «Росгеолфонд» ФГБУ-дин яшлу ва кесерлу къуллугъчийрикай сад тир чи ватангъли алим Вадим Азизович Алискеров рагъметдиз фена. Ам 1935-йисуз Москвада, Магаданда къизилдин мяденар жагъурай, гъялай ва вичин тлварунихъ ана «Алискерово» шегьер галай машгъур геолог Азиз Алискерован хизанда дидедиз хъана. 1960-йисуз Москвадин М.И.Калининан тлварунихъ галай рангунин металлрин ва къизилдин институт къутягъайдалай къулухъ ада 1975-йисалди СССР-дин геологиядин Министерствонин 1-Главкдин Чуьлдин экспедицияда къвалахна. Ина ам техник-геологвилеин къвалахдилай старший геологдин къуллугъдал къван зегъметдин рехъ фена. Ахпа В.Алискеров геолого-разведочный партиядин начальниквиле тайинарна. Адаз гъакI экспедициядин къилин инженервиле къвалахунни къисмет хъана.

1975-йисуз «ВИЭМС» ФГУП-да къвалахай девирда ада агъадихъ галай къуллугъар къуна: НОТ-дин ва УПГР-дин Центрдн начальник, илимдин старший къуллугъчи, сектордин ва отделдин заведиш. И къуллугърал ада геолого-разведкада зегъмет ва производство тешкилуин къурулушар гъялна ва яратмишна, къуллугъчийрин зегъмет материальный жигъетдай гъевесламишунин, яшайишдин ва кадрийрин месэляар гъялуин карда активвилеин иштиракна.

1990-йисалай Вадим Азизович «ВИЭМС» ФГУП-дин алим-секретарь, 1992-йисалай Россиядин Федерациядин Гъукуматдин къвалав гвай геологиядин ва чилин къатарик квай менфятлу шейэр ишлемишунин рекъай комитетдин илимдинни техникадин прогресдин, илимдин ахтармишунар кыле тухунин отделдин начальникдин заместитель тир. Идалай гуьгъуьнин йисара ада «ВИЭМС» ФГУП-да илимдин рекъай директордин заместителвиле къвалахна. «Росгеолфонд» ФГБУ-да Вадим Азизовича 2010-йисалай къвалахна ва ам алим-секретардин, къилин геологдин заместителдин къуллугърал хъана. Къакъан пешекарвиле, къетIен метлебдин важиблу визифар энгелвал авачиз ва вахтунда тамамарунай ам карханадин ва винада авай органрин руководствойрин патай са шумуд сеферда гъевесламишна.

2017-йисуз Вадим Алискеров цIийиз яратмишнавай геологиядин информациядин отделдин кыле акъазна. Ада цIийи отделдин къвалахдиз кар алакъунивди

руководство гана. Пенсиядиз экъечIайдалай къулухъ Вадим Азизовича отделдихъ галаз карчивилин алакъяар хуьзвай. Ада отделдин вилик акъазнавай месэлайрай мукъвал-мукъвал меслятар гузвай. Къвалахзавай вири йисара Вадим Алискерова вич къакъан дережадин эксперт яз къалурна. Ада вичин девлетлу тежриба жегъил пешекарриз жумартвилелди пайзавай. Абурукай хейлинбуру алай вахтунда геологиядин хиле чIехи къуллугъар къуна. Вадим Азизович гъамиша зегъметдин низамдин къакъан дережадал тафаватлу жезвай ва ада вич кыле авай коллективда дуьзгъун марифатдин гъалар хуьзвай.

Геологиядин хиле гзаф йисарин бегьерлу ва намуслу зегъметдай, Россиядин минералринни хаммалдин база вилик тухуник еке хуси пай кутунай Вадим Алискеров «Россиядин Федерациядин лайихлу геолог» лагъай гъуьрметдин тлварцIиз лайихлу хъанай. Адаз «Знак Почета» орден, «Хам чилер илемишуник кутунай», «Зегъметдин къеъгалвиле», «Чилин къатар ахтармишуна лайихлувилерай», «Москвадин 850 йис рикIел хуьн яз» медалар, «Чилин къатар ахтармишдай отличник», «Дагъдин геологиядин къуллугъдин 300 йис» лишанар ганва. Вадим Алискеров гзаф сеферра «Росгеолфонд» ФГБУ-дин ва Россиядин Федерациядин тIебиатдин ресурсрин ва экологиядин министрствонин грамотайриз лайихлу хъанай.

Вадим Азизович Алискерован экуь къамат адахъ галаз санал къвалахай ва гъакI ам чиз хъайи инсанрин рикIера гъамишалугъ яз амуькда. Чна рагъметлудан хизандиз ва мукъва-къилийриз, дериндай хажалат чIугуналди, башсагълугъвал гузва. Рагъмет хъурай вичиз!

Вниманию населения!

Во изменение письма № 03-04/2807-РЧ от 24.08.2022 года сообщаем, что в связи с обращением ООО «Газпром трансгаз Махачкала» и с задержкой сроков сдачи объекта подрядной организацией, запланированные ремонтные работы на объектах ООО «Газпром трансгаз Махачкала» в 2022 году, в период с 27 по 30 сентября по подключению после реконструкции участка газопровода взамен выводимого из эксплуатации участка 600-610 км. МГ «Моздок-Казимагомед», будут перенесены на период с 08:00 часов 04.10.2022 года до 16:00 часов 07.10.2022 года.

В период проведения работ поставка газа потребителям южной части Республики Дагестан (участок 585-431 км. МГ «Моздок-Казимагомед») будет обеспечиваться за счет сохраненного запаса газа в МГ (баллоне).

На основании вышеизложенного (с учетом интенсивности отбора газа потребителями), ориентировочное время прекращения поставки газа с ГРС.

Арзаяр къабулзава

РД-дин Гъукуматди 2021-йисан 1-ноябрдиз акъудай 300-нумрадин Къарардал асаслу яз, алай йисан 7-сентябрдилай 14-октябрдалди РД-дин карчивилин ва инвестициярин Агентствонин выставкайринни ярмайкайрин серенжемра иштиракунихъ галаз алакъялу харжийрин са пай арадал хкун патал юкъван ва гъвечли

карчивилин субъектриз субсидияр ахъаюнун мураддалди арзаяр къабулзава. Са касдиз субсидия ада арза вугудалди са йис вилик регистрациядин взносориз, выставкадин майданар ва тадаракар арендада къуниз серфнавай пулдин такъатрин 70 процентдин къадарда аваз, амма 500 агъзур манатдилай артух тушиз гузва.

Утерянный аттестат за № 05 ББ 0062198 об окончании в 2008 году АСОШ №1, выданный на имя Гаджибекова Имама Ченгисовича, СЧИТАТЬ НЕДЕЙСТВИТЕЛЬНЫМ.

Цийи дубня

(Новый мир)

Учредитель:

Администрация

Ахтынского района

Республики Дагестан

Главный редактор

Д.Ш.ШЕРИФАЛИЕВ

Газета перерегистрирована Управлением федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по РД 22 января 2019 г. Регистрационный номер ПИ № ТУ 05-00401.

Позиция редакции может не совпадать с точкой зрения авторов, которые несут ответственность за достоверность и объективность предоставленных для публикации материалов. Рукописи не рецензируются и не возвращаются. При перепечатке ссылка на «Новый мир» обязательна.

Адрес редакции и издателя: 368730, РД, Ахтынский район, с. Ахты, ул.Герейханова, д.33.

Телефон главного редактора 8(988)-654-59-49

Электронная почта газеты: newworld1928@mail.ru

ИНДЕКС 63312

Газета «Новый мир» отпечатана в ООО «Типография-М» по адресу: г.Дербент, ул.С.Курбанова, 25. Электронная версия газеты на сайте www.akhty.ru

По вопросам качества печати обращаться в типографию ООО «Типография-М»

Время подписания в печать по графику 14.00.

Подписано в печать 14:00

Газета выходит 52 раза в год.

Тираж 1500 экз.

Заказ №